

for at revidere dette Regnskab. Jeg gaar derfor ud fra, at det saa omtrent vil blive det samme. Det vil ikke blive bedre, selv om Rigsdagens Afdelinger skulde vælge særlige Revisorer. — Hvad derimod det andet Spørgsmaal angaar, som kun indirekte ligger for, om Statsanstalter og Iffe-Statsanstalter, skal jeg dog oplyse de ærede Medlemmer om, at der ikke mig bekendt for Tiden er nogen, der attraar at komme ind paa Anstalterne, som ikke kan komme der, og ganske vist skulle de paagældende — det vil sige Kommunerne — selv udrede noget, men det samme er Tilfældet ved Døvstummeinstitutterne f. Eks. Det er kun Blindeinstituttet, hvor Staten udreder hele Beløbet, for saa vidt de paagældende ikke selv kunne.

Jeg skal for Resten give den Dplysning, at Statsanstalter altid blive meget dyrere, ogsaa paa dette Omraade. Det viser sig ogsaa ved Døvstumme- og Blindeinstitutterne. Lagtet jeg ikke vil paastaa, at det er saa billigt ved de nuværende Landsfugeanstalter — og det kan det ikke være efter den Behandling, de saa — er det dog meget dyrere, eller i alt Fald dyrere ved de andre Abnormanstalter. Skulde Staten for øvrigt have overtaget det hele og indrettet det tilsvarende, er det dog muligt, at selv den ærede Landstingsmand for København (P. Knudsen) kunde have gysst ved de Summer, det vilde have udfordret. Alene Bygningerne til 3 Anstalter — mindre kunde det jo ikke være, da der er 3 store Hovedafdelinger, Arbejdsafdelingen, Aplyerne og Skolehjemmene — vilde have kostet 6,075,000 Kr. og den aarlige Drift 1,680,600 Kr. efter meget nøjagtige Beregninger i Kommissionen, som endda har reduceret Arkitekternes Overslag noget. Det forekommer mig, at vi slippe paa en økonomisk tilfredsstillende Maade uden dog at gaa Humanitetens store Grundsætninger for nær. For øvrigt lægges jo Sagen saaledes til Rette nu ved de selvejende Institutioner, at er Staten ikke tilfreds dermed, har den det i sin Magt selv at overtage Anstalterne til enhver Tid. Derom er der ingen Tvivl; saaledes er Sagen nu lagt til Rette, idet Anstalterne gaa over fra private Hænder til selvejende Institutioner. Det forekommer mig altsaa, at der ikke kan tages noget ved den Ordning, vi her forsøge, som jeg haaber skal blive til Held baade i økonomisk Henseende og for Udviklingen paa dette Omraade.

Ordspræren (Goss): Jeg tror lige som den ærede sidste Taler (Th. Nielsen),

at Rigsdagens Besøjselse og Indflydelse bliver ligesaa stor ad den Vej, som Udvalget har foreslaaet, som paa den af Folketinget fastsatte Maade, men derimod bliver den ved ingen af Ordningerne saa stor — deri giver jeg ham Ret — og kan ikke blive det, som Tilfældet vilde være, hvis det var blevet en Statsinstitution. Thi saa vilde, som det ærede Medlem rigtig bemærkede, Anstalternes Budgetter i alle deres Enkeltheder være at votere paa Finansloven, det kunne vi ikke til og kunne vi ikke komme til, naar vi gøre det til en selvejende Institution. Man vilde heller ikke komme det nærmere ved at vælge Folketingets Affattelse frem for den nu af Udvalgets Flertal foreslaaede.

Med Hensyn til Spørgsmaalet, om det burde være Statsanstalter, har det ærede Medlem fra København (Knudsen) jo meget rigtig bemærket, at jeg oprindeligt har staaet paa det Standpunkt, at de Kællerste Anstalter burde være Statsanstalter, og jeg tilstaar, at jeg endnu betragter dette som det i og for sig ønskeligste. Men jeg har paa den anden Side allerede tidligt erkendt, at det ogsaa var en Ordning, man kunde træffe, den, som man nu fra alle Sider er bleven enig om, og at den ogsaa vilde have sine gode Sider. Disse gode Sider finder jeg maaste ikke saa meget paa de Punkter, som den sidste ærede Taler omtalte, som i andre Retninger, som jeg nu ikke videre skal komme ind paa. Jeg vil blot til Forsvar for denne Ordning fremhæve lige over for det ærede Medlem fra København, at der ikke hidtil med det Tilskud, Rigsdagen har givet til disse Anstalter, har vist sig nogen Vanskelighed med Hensyn til at skaffe alle virkelig trængende ind paa Anstalterne. Rigsdagen, særlig det andet Ting, har gentagne Gange sørøget det Tilskud, som behøvedes for, at alle de, der trængte, kunde komme ind. Derved er Tilskuddet ogsaa vokset saa betydeligt. Der har altsaa i den Henseende ikke været vist Knaphed fra Rigsdagens Side. Lige saa lidt antager jeg, at en saadan Knaphed vil blive vist, dersom de hyderligere Foranstaltninger en Gang komme i Forslag, som jeg mener maa blive nødvendige, og som jeg tror heller ikke denne Ordning vil lægge noget i Vejen for. Der vil forestaa for Stiftelserne — jeg tænker mig dem som samlede — Bygningsforetagender, vundgaelige, maaste ogsaa i Sylland, i alt Fald en Erstatning for det nuværende Kællerste Skolehjem, og det er muligt, at Stiftelserne ikke kunne realisere saadanne Bygningsarbejder ved egne Midler alene;